

Коли проб'ють вісім склянок

Алістер Маклін

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Санченко А.

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Один Сутінки понеділка — третя ноч і вівторка

Кольт «Миротворець» виробляють без жодних змін у конструкції вже понад століття. Купить такий зараз — і ви не відрізните його від того, який носив Ерп Ваєтт 1, коли був заступником шерифа Додж-Сіті. Це найстаріший короткоствол у світі, безсумнівно, найзнаменитіший, і якщо дієвість револьвера за його призначенням — калічити та катрупити — вважати критерієм цінності, то ще й, можливо, найкраща ручна вогнепальна зброя усіх часів. Щоправда, нема нічого хорошого і в тому, щоб тебе підстрілили з якогось високоповажного конкурента «Миротворця», такого, як люгер або маузер: але висока швидкість польоту, менший калібр, сталева оболонка кулі будь-якого з них призводять до того, що тебе просто прошиває наскрізь, залишаючи маленьку акуратну дірочку на виході, виплескуючи більшу частку енергії в Божий світ, тим часом як велика, без оболонки, свинцева куля з м'яким вістрям із набоїв Кольта при зіткненні кришить і ро зриває кістки, м'язи та плоть, бо витрачає всю свою енергію на тебе.

Коротше, коли набій з люгера влучає тобі, скажімо, в ногу, ти не лаєшся, відступаєш в укриття, одною рукою скручуєш та підкурюєш цигарку, а потім влучно стріляєш своєму супротивникові проміж очей. Коли ж у твою ногу влучає набій «Миротворця», ти падаєш на землю непритомний, і якщо він влучив у стегнову кістку і тобі достатньо пощастило, щоб не стекти кров'ю й не відкинути копита від бовольового шоку, ти вже ніколи не гулятимеш без милиць, бо твоє повністю роздроблене стегно не залишить хірургові іншого виходу, крім як відтяти тобі ногу. Тож я стояв абсолютно нерухомо, не дихаючи, коли кольт «Миротворець», що й спонукав увесь цей потік неприємних думок, виривався просто на моє праве стегно.

Ну і ще про «Миротворця»: через дуже тугий та нерівний хід спускового гачка, що керує напівавтоматичним механізмом, він

може б ути страшенно неточним, якщо тільки його не стискає міцна і тверда рука. Але на це мені б уло марно сподіватися. Рука, що тримала кольт, рука, що так б езтурботно, але б агатозначно лежала на столі ра діооператора, була найнепохитнішою з усіх, які я досі б ачив. Вона б ула незворушною б уквально, я міг її ро згледіти дуже чітко. Світло в ра діорубці б уло надто тьмяним, реостат настільної лампи на кронштейні викручений на мінімум, тож тільки б ліда пляма жовтого світла падала на подряпаний метал столу, відтинаючи р ешту ру ки по манжету, але кисть я б ачив добре. Вона мала вигляд непорушної скелі, навіть мармурова ру ка статуї не тримала б револьвер міцніше. Поза плямою світла я міг швидше вгадати, ніж ро зрізнити темний силует постаті, що похилилася спиною на переборку, трохи схилена набік голову, білий б лиск уважних очей під козирком кашкета. Мої очі повернулися до ру ки. Кут, під яким дивився на мене кольт, не змінився й на дрібку градуса. Майже не усвідомлено моя права нога смикнулася в очікуванні неминучого поштовху. Це б ув дуже правильний захисний порух, так само корисний, як наче б я затулявся аркушем паперу. Я вже прохав у Б ога, щоби полковник Сем Кольт винайшов щось інше, щось корисне, на кшталт б безпечних шпильок.

Дуже повільно, дуже плавно, показавши долоні, я піднімав ру́ки, поки вони не порівнялися з моїми плечима. Моя неквапність б ула така старанна, що і знервовану людину не навела б на здогад, що я задумав щось б езглузде, наприклад, спротив. Можливо, то б ула й цілком зайва пересторога, бо чоловік позад цього нерухомого револьвера, здавалося, не мав нервів узагалі, тож спротив б ув останнім, про що я міг б и помислити. Сонце вже давно зайшло, але тьмяно-червона заграва все ще жевріла на північно-західному горизонті, й мій силует чудово вимальовувався на її тлі у відчинених дверях ра діорубки. Цей парубок за столом лівою ру кою тримав, очевидно, реостат лампи, щоб у ра зі чого викрутити

його і зараз же осліпити мене. А ще там б ув цей ре вольвер. Мені платили за ри зик. Мені платили навіть, дуже часто, щоб я наражався на небезпеку. Але ніхто не платив мені, щоб я валяв дурня й зображав самовбивцю. Я підняв ру ки ще на пару дюймів вище і намагався виглядати якомога миролюбнішим та б езпечнішим. Мене не тягнуло на подвиги.

Чоловік з ре вольвером нічого на це не сказав і нічого не вчинив. Залишився повністю незворушним. Зараз я вже б ачив, що він шкірить зуби. Його лискучі очі, не кліпаючи, витріщилися на мене. Ця посмішка, ця трохи схилена набік голова, це нібито недбало ро зслаблене тіло — похмуру ауру смертельної загрози в тісній ру бці, здавалося, можна помацати. Було щось зловісне, щось аж до переляку неприродне, неправильне й недобре в чоловіковій незворушності, мовчазності й холоднокровній б айдужості кішки, яка б авиться з мишкою. У цій крихітній ру бці смерть тільки й очікувала на те, щоб вискочити й ужалити з порухом його вказівного пальця. Всупереч своїм шотландським дідусеві з б абусею я не містик і не забобонний характерник, мої екстрасенсорні здібності приблизно такі самі, як у старого свинцевого грузила. Але я відчував запах смерті в повітрі.

— Мені здається, ми обоє припускаємося помилки, — сказав я. — Особливо ви. Можливо, ми ще й по один б ік б арикади, — слова давалися мені важко, горлянка зненацька пересохла, й цьому годі б уло зарадити чистим красномовством, але могло статися й гірше, слова принаймні лунали саме так, як я хотів — тихо, спокійно й утішно. Можливо, він просто б ув вар'ятом. І підлещуватися до нього — марно. Втім, усе ще живий, я кивнув головою на табуретку б іля б лижнього кута його столу.

— Це б ув важкий день. Може, сядемо й поговоримо? Я триматиму ру ки піднятими, обіцяю вам.

Жодної ре акції. Білі зуби та очі, розслаблене презирство й ця залізна «пушка» 2 у залізній ру ці. Я відчув, що мої долоні починають стискатися в кулаки, й спішно ро зтиснув їх, але не міг уже нічого вдіяти зі запізнілим спалахом злості, яка вперше охопила мене.

Тож усміхнувся, як я сподівався, дружньою та підбадьорливою усмішкою, й повільно ру шив до табуретки. Ні на мить не відривав очей від нього, сердечна усмішка звела мої вилиці, і я підняв ру ки навіть вище, ніж досі. Кольт «Миротворець» може звалити б ичка за шістдесят ярдів, і лише Б огу відомо, що той зробить зі мною; я старався викинути це з голови, я весь б ув — дві ноги, а все ре шта тільки додаток до них.

Зробив крок кожною — все ще цілий. Відтак сів, усе ще тримаючи ру ки піднятими, і знову почав дихати. Затримавши ра ніше дихання, навіть не помітив того, що б уло зрозумілим, бо переймався геть іншим, наприклад милицями, смертю від кровотечі й подібними штуками, які мають властивість захоплювати уяву.

Кольт залишався так само непорушним. Ствол не переслідував мене, коли я ру шив через ра діорубку, він б ув усе ще непохитно наведений у точку, де я стояв десятьма секундами ра ніше.

Я швидко кинувся на цю озброєну ру ку, але б ез жодних карколомних стрибків. Не стрибав, залишався майже спокійним, бо навіть примушений ру хатися швидко, я б не досягнув свого поважного віку, за якого мій шеф уважав, що вшановує мене, доручаючи мені всю найбруднішу р о боту в околиці за цюнайменшого ри зику, якби я б ув повільний.

Я споживав тільки корисну їжу, багато вправлявся, і хоча жодна страхова компанія у світі не прийняла б мої документи, я б удь-коли легко пройшов б и їхню медкомісію, але навіть тоді не зміг б и відняти цю «пушку». Рука, що виглядала як мармур, і б ула як мармур, тільки холодніша. Я недарма відчував запах смерті, але

стара з косою вже не ро змахувала нею навколо, вона б ула тут і вже пішла, залишивши за собою цей б ездиханний труп. Я випростався, переконався, що ілюмінатори затемнені, безшумно причинив двері, тихо замкнув їх і ввімкнув верхнє світло. У старих добрих англійських замиських детективах не б уває жодних сумнівів щодо точного часу вбивства. Після поверхового огляду й маси псевдомедичної абракадабри, мудрий лікар відпускає зап'ясток трупа і каже: «Покійник упокоївся об 11:57 минулої ночі» або щось подібне, потім, зі слабкою б лагальною посмішкою, великодушно визнаючи, що він також належить до схильного помилятися р о ду людського, додає: «Плюс-мінус хвилина чи дві».

Досвідченому лікареві не зі сторінок детективних ро манів зробити це трохи важче. Вага, комплекція, температура довкілля і причина смерті — усе впливає так сильно і часто непередбачувано на остигання тіла, що ймовірний час смерті може відхилятися від р е ального на кілька годин.

Я не лікар, і тим паче не кваліфікований, тож міг сказати про цього чоловіка поза столом тільки те, що він б ув мертвий уже достатньо давно для трупного задубіння, але ще недостатньо для того, щоби почати ро зкладатися. Він б ув здерев'янілий, як чоловік, що на смерть замерз узимку в Сибіру. Відкинув копита вже кілька годин тому. Скільки ж годин, я не уявляв.

На ру кавах він носив чотири золоті галуни, тож б ув, мабуть, капітаном. Капітаном у ра діорубці. Капітанів не так часто знаходять у ра діорубці й майже ніколи за столом ра диста. Він ро звалився на стільцеві, схиливши голову набік та спершись спиною на б ушлат, що звисав із гачка на переборці, а б оком у стіну ра діорубки. Трупне задубіння схопило його в такій позі, але він мав б и зісковзнути на підлогу або принаймні гепнутися лицем на стіл, перш ніж задубіти.

Явних ознак насильства не б уло помітно, а припущення, що внаслідок випадкового збігу обставин він урізав дуба з природних причин якраз тоді, коли готувався захищати своє життя «Миротворцем», потребувало ре тельнішої перевірки. Я спробував потягнути його вгору, але він не зрушив з місця, смикнувши сильніше, я почув тріск ро зірваної тканини; він зненацька підскочив і завалився на стола лівим б оком, задубіла права р у ка крутнулася догори, й тепер кольт чітко стирчав у небо, наче вказівний перст.

Я нарешті дізнався, чому він помер, і досі не завалився вперед. Бідолаха б ув убитий зброєю, що стирчала з його хребта приблизно між шостим та сьомим хребцями, не скажу точно, і ру ків'я цієї зброї зачепилося за кишеню б ушлата на переборці й утримувало його так.

Моя ро бота передбачала контакт із б агатьма людьми, котрі померли від чималої кількості неприродних причин, але я вперше б ачив чоловіка, якого вбили стамескою. Вузькою півдьюмовою стамескою, призначеною для ро боти по дереву, зовсім звичайною з б удь-якого погляду, крім хіба того, що на її дерев'яне ру ків'я б ула натягнута гума з велосипедного керма, того виду, на якому не залишаються відбитки пальців. Лезо ж б уло встромлене принаймні на чотири дюйми, і навіть припускаючи, що воно б уло наточене до гостроти б ритви, це потребувало чоловіка настільки сильного, наскільки підступним він б ув, щоб завдати цього удару. Я спробував витягнути стамеску, але вона не піддалася. З ножами таке трапляється часто: кістка або хрящі, простромлені гострим інструментом, затискають сталь при спробі витягнути її. Я б ільше й не намагався. Убивця, ймовірно, теж намагався видобути її, але також невдало. Навряд чи він забув б и таке помічне й зручне невелике жало. Мабуть, хтось відволік нападника. Чи, може, він мав великий вибір півдьюмових стамесок для дерева і міг дозволити

собі залишити одну недбало стирчати з чиєїсь спини.

Хай там як, не так уже й дуже вона б ула мені потрібна. Я мав свою зброю. Щоправда, не стамеску, а ніж. Я витягнув його з пластикових піхов, пришитих за підкладкою мого пальта якраз позад ший. Він не здавався великим: чотиридюймове ру ків'я і маленьке двогостре тридюймове лезо. Але це маленьке лезо ро зрізало дводюймовий манільський канат одним легким помахом, оскільки б уло гострим, як скальпель. Подивившись на нього, я перевів погляд на внутрішні двері позначеним смертю столом р а діооператора, — вони вели до спальні ра диста, потім я потягнувся до кишенькового ліхтарика, який носив у нагрудній кишені для чорнильної ру чки, пройшов до вхідних дверей, вимкнув верхнє світло, так само загасив настільну лампу і застиг, вичікуючи.

Не можу сказати, як довго там стояв. Може, дві хвилини, а може, й усі п'ять. Не знаю навіть, навіщо я вичікував. Пояснював собі це тим, що чекаю, поки мої очі звикнуть до майже повної темряви в ра діорубці, але сам же знав, що це не так. Може, я прислуха́вся, очікував на якийсь шум, щонайменший натяк на шепіт ч и притлумлений звук; може, просто вичікував, чи чогось не станеться; а може, просто б оявся зайти в ці внутрішні двері. Перелякався? Думаю, так. Не можу присягнутись. Але ра дше б оявся того, що можу побачити за цими дверима. Переклав ножа у ліву ру ку — я правша, але в деяких випадках амбідекстр 3 — й обережно взявся за ру чку внутрішніх дверей.

Добрих двадцять секунд пішло в мене на те, щоб відчинити ті двері лише дюймів на дванадцять, чого б уло досить, щоби протиснутися всередину. На останній половині дюйма чортові завіси скригнули. Це б ув дуже тихий звук, який ви зазвичай не почули б і за два ярди. Але для моїх натягнутих, як струна, нервів навіть постріл б іля самого вуха з флотської шестидюймової гармати пролунав б и на контрасті не так гучно. Я скам'янів, як

пристойний поганський б овван, покійник з мого б оку дверей не б ув нерухомішим за мене. Я міг чути глухі прискорені удари свого серця і люто б ажав, щоб воно, нахабне, билося тихіше.

Якщо хтось усередині чекав на нагоду б лимнути ліхтарем мені в обличчя й застрелити мене, ткнути в мене ножем або зробити маленький вишуканий прокол стамескою, це б ула саме та вдала нагода. Набравши в легені трохи кисню, я б еззвучно ступив і б оком протиснувся у шпарку. Ліхтар тримав на витягнутій на всю довжину правій ру ці. Якщо зловмисник наміряється стріляти в особу, яка світить на нього ліхтарем, то зазвичай цілиться саме в ліхтар, котрий легковажно тримають прямо перед собою. Робити так б уло дуже нерозважливо, що я засвоїв б агато ро ків тому зі слів колеги, якому якраз через цю нерозважливість витягли з лівої легені кулю. Тож я тримав ліхтар правицею настільки далеко від свого тіла, наскільки це б уло можливо, відвівши ліву ру ку назад з готовим до діла ножем і палко сподіваючись, що ре акція б удь-кого, хто міг затаїтися в цій каюті, буде повільнішою, ніж моя, клацнув вмикачем ліхтаря.

Там справді хтось б ув, але мені не довелося перейматися його ре акцією. І нічим іншим теж. Він лежав, уткнутий лицем у койку, такою б езладною б езформною купою, як можуть тільки мерці. Я швидко обнишпорив каюту променем ліхтарика. Мрець б ув один. Як і в ра діорубці, тут не видно слідів б оротьби.

Мені навіть не знадобилося торкатися до нього, щоб визначити причину смерті. Тієї кількості крові, що витекла через півднйомовий надріз у його спині, не вистачило б і на чайну ложку. І я не очікував знайти б ільше: коли хребетний стовп ро зтинають вправно, серце припиняє качати кров р а ніше, ніж встигнеш вилаятися. Можливо, трохи б ільший внутрішній крововилив, але теж невеликий.

Фіранки б ули опущені. Я обмацав променем ліхтаря кожен фут на палубі, переборках та меблях. Не знаю, що сподівався знайти, та

не знайшов нічого. Я вийшов, зачинив за собою двері й дослідив радіорубку — з таким самим результатом. Для мене тут більше нічого не було. Я знайшов усе, що хотів, і те, чого не хотів. Жодного разу навіть не глянув на обличчя цих двох мертвих чоловіків. Не було потреби: їхні обличчя знав так само добре, як те, яке щоранку визирало на мене з дзеркала для гоління. Сім днів тому вони, ці люди, обідали зі мною і нашим шефом у нашому улюбленому пабі в Лондоні й були настільки бадьорими й розслабленими, наскільки представники їхньої професії взагалі можуть бути, їх звичайна спокійна пильність була притлумлена короточасним смакуванням світлого боку життя, котрий, вони знали, був точно не для них. І я не сумніваюся, що вони пішли на справу такі ж спокійні й пильні, як завжди, але виявилися недостатньо пильними й тепер були тільки спокійними. Те, що з ними трапилося, невідворотно стається з людьми в нашій справі, й так само невідворотно певного часу станеться зі мною. Байдуже, наскільки розумним, сильним та безжалісним ти був, — рано чи пізно неодмінно перетнешся з кимось, хто був розумнішим, сильнішим та безжаліснішим за тебе. І цей хтось матиме на поясі півдвоймову стамеску для дерева, і всі твої так тяжко здобуті розки досвіду, знання та хитрість виявляться безпорадними, бо ти так ніколи й не побачиш, як він підходить, а не побачиш, як він підійшов, тому, що нарешті зустрів собі рівню, а потім ти вже був мертвий.

І це я послав їх на смерть. Ненавмисне, сам того не відаючи, але зрештою відповідальність лежала на мені. Це все була моя ідея, виплід мого й тільки мого розуму, і я знехтував усіма запереченнями скоромовкою від нашого дуже підозріливого й неймовірно скептичного шефа, коли вибивав з нього якщо не захоплену згоду, то хоча б незадоволений дозвіл. Я запевняв цих двох, Бейкера й Дельмонта, що їм нічого не загрожуватиме, якщо

вони приймуть мій план, ті сліпо довіряли мені, тож мій план прийняли, а тепер лежали мертві поруч зі мною. Не вагайтеся, джентльмени, покладіться на мене, але спочатку складіть заповіт.

Більше тут не б уло чого ро бити. Я послав двох чоловіків на смерть і вже не міг цього виправити. Пора б уло вшиватися.

Вхідні двері я відчинив так, наче це б ули двері до підвалу, повного кобр і павуків каракуртів. Якби на б орту цього судна мав змагатися лише з кобрами і «чорними вдовами», я б вийшов через цю пройму, не вагаючись, бо вони невинні й майже приязні маленькі створіння порівняно з деякими екземплярами гомо сапієнс, які тієї ночі вільно ро згулювали палубами цього вантажного судна «Нантсвіль».

Я відчинив двері наопашки і просто стояв перед ними. Просто стояв упродовж тривалого часу, не поворухнувши жодним мускулом чи, тим б ільше, кінцівкою, дихаючи рі вномірно й неглибоко, а коли ви стоїте ось так хоча б хвилину, вам здається, що минуло вже півжиття. Я весь перетворився на слух. Стоячи там, більш як уважно прислуха́вся. Чув глухий плескіт хвиль об б орти, іноді тихий металевий скрип (це «Нантсвіль» на якірному ланцюгові опирався вітрові та течії), і тихий посвист у такелажі 4 нічного вітру, що здіймався, й, одного ра зу, далеке одиноке квиління кулика. Самотні звуки, безпечні звуки, звуки ночі та природи. Не ті, які мав намір почути. Поступово ці звуки ставали частиною тиші. Сторонніх звуків, прихованих звуків загрози та небезпеки, не б уло. Ні звуку дихання, ні найлегшого скрипу черевиків на металевих палубах, ані шарудіння одягу — нічого. Якщо хтось іззовні очікував на мене, він б ув настільки терплячий і нерухомий, наче якась надлюдина, а надлюдей я цієї ночі не остерігався, лише людей, людей із ножами, з пістоletами і стамесками в ру ках. Я б еزشумно переступив через комінгс дверей.

Ніколи я не веслував уночі по Оріноко в довбаному каное, й на мене ніколи не падало з дерева щось таке як тридцятифутова анаконда, не обвивалося довкола моєї шиї і не починало душити мене на смерть, а то б, ступивши крок, я б точно знав, із чим те можна порівняти. Цілковито тваринна сила, дика лють пари велетенських рук, що зімкнулися довкола моєї шиї ззаду, були жахливими, чимось таким, із чим я до того не стикався і чого навіть не уявляв. Після першої миті сліпої паніки й оціпеніння від шоку в моєму мозку забилася лише одна думка: це настигає кожного з нас, і зараз воно настигло мене, хтось ро зумніший, і сильніший, і б езжалісніший, аніж ти.

...

Далі — у повній книжці «Коли проб'ють вісім склянок».

nashaknyga.com.ua